

# بررسی رابطه بین محیط آموزشی - پژوهشی و علاقمندی پژوهشی در دانشجویان

سعید حیدری سورشجانی<sup>۱</sup>، فاطمه دریس<sup>۲</sup>، عبدالرحیم کاظمی<sup>۳</sup>، زهرا ترابی فارسانی<sup>۴\*</sup>

تاریخ دریافت مقاله: ۹۶/۰۵/۲۸

تاریخ پذیرش: ۹۶/۱۲/۰۲

## چکیده

**مقدمه:** پژوهش به معنی کنکاش در راستای یافتن حقایق و محیط آموزشی- پژوهشی، امکانات و عوامل آموزشی است که سبب ایجاد انگیزه علمی- پژوهشی در فرد می‌شوند. پژوهش در دانشگاه‌های علوم پزشکی اهمیت ویژه‌ای دارد زیرا جهت شناسایی و رفع مشکلات آموزشی، پژوهشی، بهداشتی و از بین بردن مشکلات مربوط به سلامت، کاربرد دارد. لذا این مطالعه با هدف تعیین رابطه بین محیط آموزشی- پژوهشی و علاقمندی پژوهشی در دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد صورت پذیرفت.

**روش‌ها:** این مطالعه توصیفی- تحلیلی به شیوه مقطعی بر روی ۱۰۱ نفر از دانشجویان کارشناسی ارشد در سال ۱۳۹۴ به صورت سرشماری انجام شد. اطلاعات دموگرافیک، درک دانشجویان از محیط آموزشی- پژوهشی و علاقمندی به پژوهش به وسیله پرسشنامه سه قسمتی شامل ۴۹ سوال جمع‌آوری گردید. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و تحلیلی (ضریب همبستگی پیرسون، t مستقل، آزمون تعقیبی توکی و آنالیز واریانس یک‌طرفه) از طریق نرم‌افزار آماری SPSS تجزیه و تحلیل شد.

**یافته‌ها:** نتایج نشان داد که بین محیط آموزشی- پژوهشی با علاقمندی به پژوهش ارتباط مثبت معنی‌دار وجود دارد ( $p \leq 0/03$ ,  $r = 0/40$ ) و همچنین بین سن با علاقمندی به پژوهش ارتباط معکوس معنی‌دار وجود داشت ( $r = -0/38$ ,  $P \leq 0/001$ ). بین محیط آموزشی پژوهشی با دانشکده‌ی محل تحصیل تفاوت معنی‌دار آماری مشاهده شد ( $P = 0/006$ ).

**نتیجه‌گیری:** ارتباط مثبت و معنی‌داری بین محیط آموزشی- پژوهشی با علاقمندی پژوهشی در دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد مشاهده شد. نتایج پژوهش حاضر می‌تواند کانون توجه مسئولین معاونت آموزشی و همچنین تحقیقات و فناوری قرار گیرد تا با انجام مداخلات مناسب، نسبت به ارتقاء سطح خدمات آموزشی- پژوهشی دانشجویان اقدام نمایند.

**کلید واژه‌ها:** آموزش، پژوهش، دانشجویان

## مقدمه

و عدم آشنایی دانشجویان با پژوهش، پرورش استعدادها و خلاق آن‌ها در تولید علم و مشارکت در توسعه‌ی کشور ناممکن خواهد بود (۵، ۶). یکی از عواملی که می‌تواند در ارتقاء سطح توانمندی‌های دانشجویان در تحقیق و پژوهش مؤثر واقع شود، محیط آموزشی- پژوهشی و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن است (۷). نظریه‌ی محیط آموزشی- پژوهشی تلاش می‌کند تا رفتارهای انسان را به صورت یک علیت سه‌گانه دوسویه توضیح دهد. برای این کار رفتار را در مرکز مثلثی در نظر می‌گیرد که عوامل فردی، عوامل محیطی و عوامل رفتاری در زوایای سه‌گانه آن قرار دارند و هر کدام به صورت دو به دو با دیگری در ارتباط می‌باشند (۸، ۹). محیط آموزشی حتی در مشاغل بهداشتی- درمانی نیز برای ارتقاء سطح آموزش مورد تأیید قرار گرفته است (۱۰، ۱۱). به‌طوری که حتی برخی محققان این محیط را پیوند دهنده‌ی بین آموزش و یادگیری می‌دانند که می‌تواند هم در فضای آکادمیک و هم فضای کلینیکی هم به‌صورت رسمی و هم به‌صورت غیررسمی به کار گرفته شود. مطالعه در خصوص محیط آموزشی می‌تواند پیچیده و در عین

پژوهش فرآیندی پرسشی است و شامل اجزایی از قبیل طرح پژوهش، روش‌شناسی، گردآوری، تجزیه و تحلیل داده‌ها و گزارش یافته‌های پژوهش می‌باشد که معمولاً به شکل چابی در دسترس قرار می‌گیرد (۱). تحقیقات زمینه‌ساز توسعه، پیشرفت، سازندگی و استقلال هر کشوری به‌شمار می‌رود (۲)، و یکی از کارکردهای مهم دانشگاه‌ها محسوب می‌شود (۳)، همچنین در دانشگاه‌های علوم پزشکی بدان جهت حائز اهمیت است که در شناسایی و رفع مشکلات آموزشی، پژوهشی، بهداشتی و از بین بردن مشکلات مربوط به سلامت، طراحی و اجرا می‌شوند (۴). در این میان دانشجویان به عنوان یکی از اقشار پیشگام در تحقق اهداف علمی کشور، در بهینه‌سازی چرخه‌ی تولید دانش کشور، تکیه‌گاه جامعه قلمداد می‌شوند (۳)

نویسنده مسئول: زهرا ترابی فارسانی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران z.f.torabi@gmail.com

سعید حیدری سورشجانی، معاونت تحقیقات و فناوری، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

فاطمه دریس، گروه ایبیدمیولوژی و آمارزیستی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران  
عبدالرحیم کاظمی، معاونت تحقیقات و فناوری، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

کلاسی آنان مشخص و سپس با هماهنگی آن معاونت پرسشنامه‌ها تکمیل گردید.

از ۱۴۷ نفر دانشجوی کارشناسی ارشد، ۱۰۱ نفر وارد مطالعه شدند که ریزش به دلیل عدم رضایت از شرکت در مطالعه بود. ۱۰۱ نفر از دانشجویان کارشناسی ارشد، که حداقل یک دوره‌ی درسی روش تحقیق را گذرانده و تمایل به شرکت در پژوهش را داشتند، وارد مطالعه شدند. این پژوهش دارای پرسشنامه‌ای سه قسمتی بود. قسمت اول پرسشنامه، شامل پنج گویه‌ی مشخصات فردی است که شامل سن، جنس، دانشکده محل تحصیل، تعداد طرح تحقیقاتی و شرکت در کارگاه روش تحقیق بود. قسمت دوم دربرگیرنده‌ی پرسشنامه‌ی محیط آموزشی- پژوهشی بود که اولین بار توسط Kahn طراحی شد (۱۹) سوالات مربوط به محیط فیزیکی دانشگاه شامل ۲۴ گویه در سه بعد محیط آموزشی، زیرساخت‌ها و امکانات و کیفیت تدریس است که هرکدام از این زیرمؤلفه‌ها دارای ۸ سؤال می‌باشند. سوالات پرسشنامه در یک طیف لیکرتی ۵ قسمتی از هرگز (نمره صفر) تا خیلی زیاد (نمره ۴) تقسیم‌بندی می‌شوند. حداقل و حداکثر نمره‌ی کسب شده از این پرسشنامه صفر و ۹۶ است. روایی محتوایی پرسشنامه توسط اساتید روانشناسی تربیتی به تأیید رسید و همچنین برای احراز پایایی پرسشنامه از آلفای کرونباخ استفاده شده که نتایج آن برای کل پرسشنامه و مؤلفه‌های آموزشی، امکانات و زیرساخت‌ها و کیفیت تدریس در مطالعه گراوند به ترتیب ۰/۹۲، ۰/۸۴، ۰/۸۱ و ۰/۹۲ به دست آمد (۲۰).

قسمت آخر، پرسشنامه‌ی علاقمندی به پژوهش بود که اولین بار توسط Bieschke و Bishop طراحی شد (۲۱). این مقیاس توسط بهمن آبادی و همکاران بومی‌سازی شد (۲۲). ۱۶ سؤال این پرسشنامه در یک طیف لیکرتی ۵ قسمتی از خیلی بی‌علاقه تا بسیار علاقمند تقسیم‌بندی می‌شود. سوالات در یک طیف ۱۰ تایی از ۱۶ تا ۸۰ نمره‌گذاری شدند. نمره‌ی صفر بیانگر عدم توانایی در انجام هر آیت، ۵۰ دارای توانایی متوسط و ۱۰۰ دارای توانایی بالا است. برای تعیین روایی پرسشنامه از ۶ نفر از متخصصین روش تحقیق کمک گرفته شد که از روایی خوبی برخوردار و ضریب پایایی آلفای کرونباخ پرسشنامه در ۳۰۰ نفر نمونه‌ی دانشجویی ۰/۹۲ ارزیابی گردید (۲۲). اطلاعات پس از جمع‌آوری کدگذاری و وارد نرم‌افزار SPSS.Ver.23 گردید. جهت تحلیل داده‌ها از میانگین و انحراف معیار و فراوانی و درصد و آزمون‌های آماری t مستقل، آزمون تعقیبی توکی، آزمون همبستگی پیرسون و آنالیز واریانس یک‌طرفه استفاده گردید. سطح معنی‌داری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

حال دربرگیرنده‌ی ویژگی‌ها و زمینه‌های متعددی باشد (۱۲). بر همین اساس، به کلیه‌ی امکانات و عوامل آموزشی و میان فردی در برنامه‌های آموزشی که منجر به ایجاد نگرش‌هایی درباره‌ی علم و پژوهش می‌شود که همگی این عوامل می‌تواند برای توسعه‌ی روحیه‌ی علمی افراد کارآمد و سودمند باشند را محیط آموزشی- پژوهشی می‌گویند (۱۳، ۱۴). محیط آموزشی- پژوهشی از جمله عواملی است که می‌تواند در ایجاد علاقه و انگیزه نسبت به تحقیق و پژوهش، نقش داشته باشد. علاقمندی به پژوهش تحت تأثیر عوامل متعددی مانند خودکارآمدی، تجربه‌ی پژوهشی، انتظار پژوهشی، عوامل شخصیتی و محیط آموزشی- پژوهشی قرار می‌گیرد (۱۵، ۱۶). نتایج مطالعه رضایی و همکاران نشان داد که ایجاد علاقه و انگیزه در فراگیران به مطالعه و پژوهش چنان حائز اهمیت است که نیازمند طراحی الگو در این زمینه است و الگوی پیشنهادی آنان توانست انگیزه آموزشی و پژوهشی فراگیران را افزایش دهد (۱۷). مطالعه Uitto نشان داد که ارزش‌ها، نگرش‌ها، مشوق‌ها و انگیزه‌های مربوط به انسان با یکدیگر وابستگی متقابل دارند و همگی این موارد با محیط آموزشی فراگیران ارتباط دارند (۱۸). توسعه‌ی کشور در گرو توسعه‌ی پژوهش‌های بومی است که متأسفانه در برخی موارد نیز ممکن است به سمت بی‌تفاوتی متمایل شده باشد (۷، ۱۹)؛ لذا با بررسی محیط آموزشی- پژوهشی و ارزیابی میزان علاقمندی به پژوهش در دانشجویان کارشناسی ارشد، می‌توان گام‌های مؤثری در جهت شناخت کاستی‌های موجود در حوزه‌ی پژوهش و آموزش برداشت و بدین ترتیب بستر مناسبی جهت انجام مداخلات لازم در این دو حوزه‌ی لاینفک فراهم آورد. از این رو مطالعه حاضر با هدف تعیین ارتباط محیط آموزشی- پژوهشی با علاقمندی پژوهشی در دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد به اجرا درآمد.

## روش‌ها

این مطالعه توصیفی- تحلیلی به بر روی ۱۰۱ نفر از دانشجویان کارشناسی ارشد کلیه دانشکده‌ها (به‌دانش، پرستاری و پیراپزشکی) با استفاده از سرشماری در سال ۱۳۹۴ انجام شد. پس از تصویب پروپوزال در شورای پژوهشی و اخذ کد اخلاق به شماره JR.SKUMS.REC.1394.225، مجوز کار از معاونت تحقیقات و فناوری گرفته شد و با مراجعه به معاونت آموزشی دانشگاه، لیست دانشجویان کارشناسی ارشد و ساعات

### یافته‌ها

از مجموع ۱۰۱ دانشجو ۳۲ نفر (۳۱/۷ درصد) مرد و ۶۹ نفر (۶۱/۳ درصد) زن بودند. سن افراد ۲۴ تا ۴۱ سال با میانگین و انحراف معیار  $26/48 \pm 4/31$  بود. از دانشکده پرستاری ۱۴ نفر (۱۳/۹ درصد)، پزشکی ۵۷ نفر (۵۶/۴ درصد) و دانشکده بهداشت ۳۰ نفر (۲۹/۷ درصد) وارد مطالعه شدند. بین دانشجویان، ۸۸ نفر (۸۷/۱ درصد) تا به حال در کارگاه روش تحقیق شرکت نکرده و ۱۳ نفر (۱۲/۹ درصد)، این دوره را گذرانده بودند. ۸۳ نفر (۸۲/۲ درصد) از دانشجویان تا آن موقع در هیچ‌گونه طرح پژوهشی به عنوان مجری یا همکار طرح

نبوده و ۱۸ نفر (۱۷/۸ درصد) در ۱ تا ۴ طرح پژوهشی مجری یا همکار بوده‌اند. میانگین کلی محیط آموزشی- پژوهشی  $47/30 \pm 20/02$  و میانگین و علاقمندی به پژوهش  $64/10 \pm 9/24$  به دست آمد. در بین حیطة‌های محیط آموزشی- پژوهشی، بیشترین میانگین مربوط به زیرساخت آموزشی ( $15/94 \pm 5/99$ )، بعد از آن در بخش کیفیت تدریس ( $15/89 \pm 7/82$ ) و کم‌ترین نمره در حیطة زیرساخت‌ها و امکانات ( $15/72 \pm 7/27$ ) به دست آمد که با توجه به نمره‌دهی، در طیف پایین قرار می‌گیرد (جدول ۱).

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار محیط آموزشی- پژوهشی در حیطة‌های مختلف و علاقمندی به پژوهش

| متغیرها                   | انحراف معیار $\pm$ میانگین | کمینه | بیشینه | طیف پایین | طیف بالا | استاندارد پرسشنامه |
|---------------------------|----------------------------|-------|--------|-----------|----------|--------------------|
| آموزشی                    | $15/94 \pm 5/99$           | ۳     | ۳۲     | ۰         | ۳۲       |                    |
| زیرساخت‌ها و امکانات      | $15/72 \pm 7/27$           | ۰     | ۳۲     | ۰         | ۳۲       |                    |
| کیفیت تدریس               | $15/89 \pm 7/82$           | ۱     | ۳۲     | ۰         | ۳۲       |                    |
| محیط آموزشی- پژوهشی (کلی) | $47/30 \pm 20/02$          | ۱۰    | ۹۶     | ۰         | ۹۶       |                    |
| علاقمندی به پژوهش         | $64/10 \pm 9/24$           | ۴۲    | ۸۰     |           |          |                    |

همچنین بین تعداد طرح با علاقمندی به پژوهش ( $p=0/42$ ) و درک از محیط آموزشی- پژوهشی ( $p=0/50$ ) ارتباط معنی‌داری وجود نداشت.

همانطور که جدول شماره ۲ نشان می‌دهد، میانگین نمره محیط آموزشی- پژوهشی در مردان و زنان و همچنین در کسانی که کارگاه روش تحقیق گذرانده بودند با کسانی که در آن شرکت نکرده بودند، تفاوت معنی‌داری وجود نداشت ( $p>0/05$ ). میانگین نمره علاقمندی به پژوهش در مردان و زنان و همچنین در کسانی که کارگاه روش تحقیق را گذرانده‌اند، با کسانی که در آن شرکت نکرده‌اند و دانشکده‌های مختلف تفاوت معنی‌داری نشان نداد ( $p>0/05$ ).

ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین سن با محیط آموزشی- پژوهشی رابطه خطی وجود ندارد ( $r=0/119$ ،  $p=0/2$ ). ولی بین سن با علاقمندی پژوهشی رابطه خطی منفی وجود دارد ( $r=-0/38$ ،  $p<0/01$ )؛ به این معنی که با افزایش سن، علاقمندی به پژوهش کمتر می‌شود. همچنین ضریب همبستگی پیرسون بین تعداد طرح با محیط آموزشی و پژوهشی ( $r=-0/08$ ،  $p=0/507$ ) با علاقمندی به پژوهش ( $r=-0/08$ ،  $p=0/429$ ) نشان داد رابطه خطی وجود ندارد. از بین متغیرهای دموگرافیک مورد بررسی، سن با علاقمندی به پژوهش ارتباط معکوس معنی‌دار داشت ( $r=-0/38$ ،  $p<0/01$ )؛ اما این متغیر با درک از محیط آموزشی- پژوهشی ارتباط معنی‌داری نداشت ( $p=0/11$ ).

جدول ۲: ارتباط بین جنس، گذراندن کارگاه روش تحقیق و رشته آموزشی

| متغیر                    | محیط آموزشی- پژوهشی | علاقمندی پژوهشی   | p-value | انحراف معیار $\pm$ میانگین | p-value   | انحراف معیار $\pm$ میانگین |
|--------------------------|---------------------|-------------------|---------|----------------------------|-----------|----------------------------|
| جنس                      | مرد                 | $41/87 \pm 17/49$ | ۰/۰۸۵   | $61/85 \pm 7/44$           | ۰/۱۱۹     | $61/85 \pm 7/44$           |
|                          | زن                  | $61/85 \pm 7/44$  |         | $65/16 \pm 9/86$           |           | $65/16 \pm 9/86$           |
| گذراندن کارگاه روش تحقیق | بلی                 | $37/11 \pm 16/82$ | ۰/۰۹۷   | $65/33 \pm 6/67$           | ۰/۶۲۲     | $63/90 \pm 9/61$           |
|                          | خیر                 | $49/14 \pm 20/14$ |         | $63/90 \pm 9/61$           |           | $66/46 \pm 7/43$           |
| دانشکده                  | پرستاری             | $65/00 \pm 23/23$ | **۰/۰۰۶ | $63/50 \pm 10/08$          | ۰/۵۲۴ (b) | $64/08 \pm 8/36$           |
|                          | پزشکی               | $44/64 \pm 18/18$ |         | $64/08 \pm 8/36$           |           | $64/08 \pm 8/36$           |
|                          | بهداشت              | $42/05 \pm 16/50$ |         | $64/08 \pm 8/36$           |           | $64/10 \pm 9/24$           |
| کل                       | $47/30 \pm 20/02$   |                   |         |                            |           | $64/10 \pm 9/24$           |

(a) آزمون مورد استفاده t مستقل بود.

(b) آزمون مورد استفاده آنالیز واریانس با آزمون تعقیبی توکی بود.

\*\* ارتباط آماری در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار است.

دانشکده دیگر دارد و نمره علاقمندی به پژوهش در دانشکده‌های محل تحصیل تفاوت معنی‌دار آماری را نشان ندادند. همچنین بین محیط آموزشی- پژوهشی با علاقمندی به پژوهش ارتباط مثبت معنی‌دار وجود داشت بدان معنی که هرچه درک از محیط آموزشی- پژوهشی بیشتر باشد، علاقمندی به پژوهش نیز بیشتر است. چنانچه در پژوهشی، پیامدهای مورد انتظار پژوهشی و خودکارآمدی پژوهشی از جمله مؤلفه‌های پیش‌بینی‌کننده‌ی علاقمندی پژوهشی در دانشجویان بودند (۱۵). همچنین در مطالعه‌ای مشخص شد که خودکارآمدی پژوهشی از طریق محیط آموزشی- پژوهشی و عوامل اجتماعی دانشگاه و مؤلفه‌های آن قابل پیش‌بینی بود (۲۰). که با مطالعه Kahn, Lambie, Vaccaro و همکارانشان که در تحقیقات خود به این نتیجه رسیدند که هرچه دانشجویان خودکارآمدی بیشتری داشته باشند علاقمندی بیشتری نسبت به پژوهش خواهند داشت (۱۶، ۲۳، ۲۵)، همخوانی داشت. به عبارت دیگر احساس توانایی و انتظار دستیابی به پیامدهای مثبت، علاقه‌ی بیشتری به انجام پژوهش را در پی خواهد داشت. و محیط آموزشی مقطع تحصیلی نیز از جمله متغیرهای اثرگذار بر علاقمندی دانشجویان بودند (۱۵).

با توجه به نتایج می‌توان گفت بین محیط آموزشی- پژوهشی با علاقمندی پژوهشی رابطه مثبت معنی‌دار وجود دارد به این معنی که هرچه درک از محیط آموزشی- پژوهشی بیشتر باشد علاقمندی بیشتر است. نتایج این مطالعه می‌تواند در شناسایی و رفع مشکلات مربوط به حوزه‌ی آموزشی و همچنین ایجاد بستر مناسب جهت توسعه‌ی فعالیت‌های پژوهشی در دستور کار سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان قرار گیرد. پیشنهاد می‌گردد در مطالعات آتی جنبه‌های مفصل‌تری از محیط آموزشی- پژوهشی و علاقمندی پژوهشی مورد مطالعه قرار گیرد و متغیرهای دموگرافیک و جنبه‌های پنهان مؤثر بر این دو متغیر، مورد پژوهش قرار گیرند. به‌علاوه می‌توان با طراحی و اجرای پژوهش‌های کیفی با بکارگیری مصاحبه‌های عمیق، به مولفه‌های مؤثر بر علاقمندی به پژوهش در دانشجویان دست یافت. از محدودیت‌های مطالعه حاضر می‌توان به حجم نمونه پایین اشاره نمود.

### قدردانی

بدینوسیله پژوهشگران مراتب تشکر و قدردانی خود را از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد و دانشجویان محترم شرکت‌کننده در مطالعه اعلام می‌دارند.

میانگین نمره محیط آموزشی- پژوهشی در دانشکده‌های پرستاری، بهداشت و پزشکی تفاوت معنی‌داری را نشان داد ( $p < 0/01$ ). آزمون تعقیبی توکی نشان داد که میانگین نمره محیط آموزشی- پژوهشی در دانشکده پرستاری به‌طور معنی‌داری از دانشکده بهداشت و پزشکی بیشتر است ( $p < 0/001$ ). همچنین بین محیط آموزشی- پژوهشی با علاقمندی به پژوهش ارتباط مثبت معنی‌دار وجود داشت ( $p = 0/03, r = 0/40$ ).

### بحث و نتیجه‌گیری

بین محیط آموزشی- پژوهشی با علاقمندی به پژوهش ارتباط مثبت معنی‌دار وجود داشت؛ بدان معنی که هرچه درک از محیط آموزشی- پژوهشی بیشتر باشد، علاقمندی به پژوهش بیشتر است. این نتایج با مطالعه Kahn و همکاران، که دریافتند رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری میان محیط آموزشی- پژوهشی با علاقمندی پژوهشی و خودکارآمدی پژوهشی وجود دارد، همخوانی دارد (۱۶). همچنین در پژوهش بهمن آبادی و همکاران نیز مشخص شد که ابزار سنجش علاقمندی به پژوهش، پاسخگوی بسیاری از مسائل و مشکلات انگیزشی دانشجویان در انجام پژوهش بوده و از طرف دیگر می‌تواند جهت شناسایی نقاط قوت و ضعف دانشجویان در انجام پژوهش باشد (۲۲). اما در تحقیق Vaccaro و همکارانش، بین علاقمندی پژوهشی و محیط آموزشی- پژوهشی، ارتباط معنی‌داری یافت نشد (۲۳). در بین حیطة‌های محیط آموزشی- پژوهشی، بیشترین میانگین مربوط به زیرساخت آموزشی در بخش کیفیت تدریس و کمترین نمره در حیطة‌ی زیرساخت‌ها و امکانات به دست آمد که با توجه به نمره‌دهی پرسشنامه‌ی استاندارد، در طیف پایین قرار گرفت. از بین متغیرهای شخصی مورد بررسی، سن با علاقمندی به پژوهش ارتباط معکوس معنی‌دار داشت؛ یعنی با افزایش سن میزان علاقمندی به پژوهش کم‌تر می‌شد. اما این ارتباط در مورد درک از محیط آموزشی- پژوهشی معنی‌دار نبود. ارتباط معنی‌دار آماری درک از محیط آموزشی- پژوهشی و علاقمندی به پژوهش با تعداد طرح، جنس و گذراندن کارگاه روش تحقیق مشاهده نگردید. نمره درک از محیط آموزشی- پژوهشی در دانشکده‌های محل تحصیل تفاوت معنی‌دار آماری داشتند، بر این اساس در مطالعه‌ای نشان داده شد که علاقمندی پژوهشی، تابعی از درون‌داده‌های شخصی و محیطی، خودکارآمدی پژوهشی و پیامدهای مورد انتظار پژوهشی است. لذا درون‌داده‌های شخصی از طریق عوامل شناختی و محیط آموزشی- پژوهشی می‌توانند به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم بر علاقمندی پژوهشی تأثیر بگذارند (۲۴). نتایج نشان داد که دانشکده پرستاری نمرات بالاتری از نظر درک از محیط آموزشی- پژوهشی نسبت به دو

## References

1. Calvert PJ. Zengzhi S. Quality versus quantity: contradictions in LIS journal publishing in China. *Library Management* 2001; 22 (4/ 5): 205-11.
2. Sabouri A. [Review of Iran's research record in 2002]. *Rahyaft*. 2002; 1 (28): 87-96. [persian]
3. Fazlollahi S. [Restrictive Factors Affecting Student Research]. *Islām va Pazhūheshhāye Tarbiyati* 2012; 4 (1): 165-84. [persian]
4. Salem safi R. Ashrafrezaei N. Moshiri Z. Shaykhi N. Baniadam. [Study of views of faculty members about research barriers in Urmea university of medical sciences]. *Journal of faculty Nursing and Midwifery of Urmea University* 2009; 7 (3): 142-50. [persian]
5. Alaei M. Azami A. [Study of student attitudes toward research in Eilam university of medical sciences]. *Journal of Eilam university of medical sciences* 2004; 12 (42- 43): 39-42. [persian]
6. Javadinia SA. Barriers to Scholarship Research Activities in Medical Universities]. *Iranian Journal of Medical Education* 2013; 13 (6): 535-7.[persian]
7. Garavand H. Kareshki H. Ahanchian M. [The role of educational-research environment and social factors on the research self-efficacy of students of Mashhad University of Medical Sciences]. *Journal of Medical Education and Development* 2014; 8 (4): 32-46. [persian]
8. Saif AA. [Educational psychology: psychology of learning and instruction]. Tehran: Agah; 2007. [persian]
9. Mohammadi N. Rafiefar S. [Comprehensive program of health education]. Tehran: Mehrravesh; 2005. [persian]
10. Soemantri D. Herrera C. Riquelme A. Measuring the educational environment in health professions studies: A systematic review. *Medical teacher* 2010; 32 (12): 947-52.
11. Dent J. Harden RM. *A practical guide for medical teachers: Elsevier Health Sciences; 2013.*
12. Dornan T, Mann KV, Scherpbier AJ, Spencer JA. *Medical Education: Theory and Practice E-Book*. 1<sup>st</sup> ed. UK: Elsevier Health Sciences; 2011.
13. Palmgren PJ. Bolander Laksov K. Exploring chiropractic students' experiences of the educational environment in healthcare professional training: a qualitative study. *BMC Medical Education* 2015; 15: 128.
14. Gelso CJ. On the making of a scientist-practitioner: A theory of research training in professional psychology. *Training and Education in Professional Psychology*. 2006 (1): 3.
15. Kareshki H. Bahmanabadi S. [Examine the role of self-efficacy beliefs and expectations in the interest of students to research]. *Scientific- Research Journal of Shahed University* 2014; 21 (5): 1-8. [persian]
16. Kahn JH, Jeffrey H, *Research Training Environment Changes: Impacts on Research Self-Efficacy and Interest*. Symposium conducted at the Annual Convention of the American Psychological Association: Washington, DC; 2000.
17. Rezaei A, Ghadampour E, Sharifi H. [A model for creating interest and motivation to study and research: An assessment of its effectiveness in secondary school students]. *Educational Innovations* 2008; 7 (25): 151- 184. [persian]
18. Uitto A, Saloranta S. The relationship between secondary school students' environmental and human values, attitudes, interests and motivations. *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 2010; 9: 1866-1872.

19. Kahn JH, Gelso CJ. Factor structure of the Research Training Environment Scale- Revised: Implications for research training in applied psychology. *The Counseling Psychologist* 1997; 25 (1): 22-37.
20. Garavand H. Kareshki H. Ahanchian M. [The role of educational-research environment and social factors on the research self-efficacy of students of Mashhad University of Medical Sciences]. *The Journal of Medical Education and Development* 2014; 8 (4): 32-46. [persian]
21. Bieschke KJ, Bishop RM, Garcia VL. The utility of the research self-efficacy scale. *Journal of Career Assessment* 1996; 4 (1): 59-75.
22. Bahmanabadi S. Kareshki H. [Validation student interest to research scale: measures performance research training in universities]. *The 4<sup>th</sup> National Conference on Education; Shahid Rajaei Teacher Training* 2012. [persian]
23. Vaccaro N. The relationship between research self-efficacy, perceptions of the research training environment and interest in research in counselor education doctoral students: An ex-post-facto, cross-sectional correlational investigation: ProQuest; 2009.
24. Lent RW, Brown SD, Hackett G. Toward a unifying social cognitive theory of career and academic interest, choice, and performance. *Journal of vocational behavior* 1994; 45 (1): 79-122.
25. Lambie GW. Vaccaro N. Doctoral counselor education students' levels of research self-efficacy, perceptions of the research training environment, and interest in research. *Counselor Education and Supervision* 2011; 50 (4): 243.

# Study of the relationship between Educational-Research Environment and Research Interest in students

Heidar-Soureshjani S<sup>1</sup>, Drees F<sup>2</sup>, Kazemi A<sup>3</sup>, Torabi-Farsani Z<sup>4\*</sup>

Received: 2017/08/19

Accepted: 2018/02/21

## Abstract

**Introduction:** Research means trying to obtain realities and in this regards, educational research environment refers to facilities and educational factors to create scientific-research motivation in person. Research in medical science universities is important because it is used to identifying and resolving educational, research, health problems and eliminating health-related problems. Therefore, this study aimed to determine the relationship between educational-research environment and research interest in graduated students of Shahrekord University of Medical Sciences.

**Methods:** This cross-sectional descriptive-analytic study carried out on 101 graduate students through census sampling. Demographic data, students' perceptions of the educational-research environment and interest in the research were collected by a three-part questionnaire including 49 questions. Data were analyzed using descriptive statistics (mean and standard deviation), and analytical statistics (Pearson correlation coefficient, independent t- test, Tukey test and ANOVA) through SPSS.

**Results:** results show that there is a significant positive correlation between educational-research environment and interest to the research ( $r= 0.40$ ,  $p\leq 0.03$ ). There is also a significant negative correlation between age and interest in the research ( $P\leq 0.001$ ,  $r = -0.38$ ). A significant difference was found between the educational environment and the college of education ( $P= 0.006$ ).

**Conclusion:** There was a positive and significant correlation between educational-research environment and research interest in Masters' students of Shahrekord University of Medical Sciences. So deputies of education as well as research and technology should considered the result of this research and by doing proper intervention try to promote the level of educational-research services of students.

**Keywords:** Education, Research, Students

**Corresponding Author:** Torabi Farsani Z, Student Research Committee, Sahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran z.f.torabi@gmail.com  
Heidari-Soureshjani S, Vice-Chancellor of Research & Technology, Sahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran  
Drees F, Department of Epidemiology and Biostatistics, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran  
Kazemi A, Vice-Chancellor of Research & Technology, Sahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran